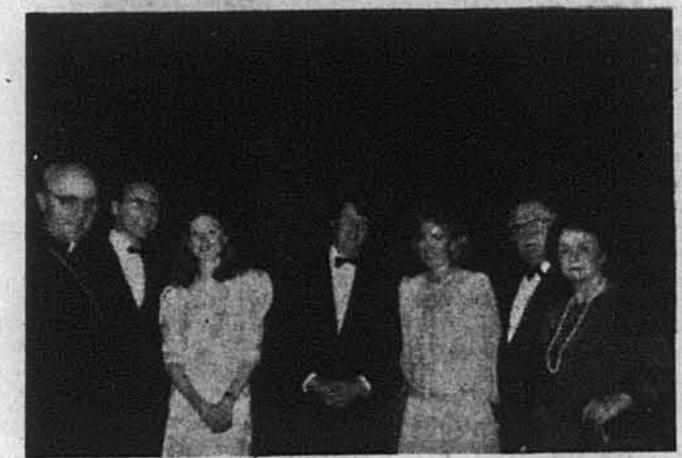
СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCII — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ЧЕРВНЯ 1986 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 12, 1986 — No. 110. — VOL. XCIII.

В. КО... ...ТРІЧАВСЯ З УКРАЇНСЬКИМИ ЛІКАРЯМИ

На науковій конвенції Українського Лікарського Товариства Північної Америки виступив з доповіддю і зустрінувся з членами майбутній американський консул в Києві Вілліям Кортні. На знімці (зліва): Владика Стефан Сулик, д-р Юрій Грицеляк, голова УЛТПА, Пола Фіні, жінка консула, В. Кортні, Марта Федорів, громадська активістка і аґентка подорожнього бюра, д-р Ахиль Хрептовський, голова Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, Віра Хрептовська, його дружина.

Л. Маґун-Гурин виступить на Союзівці під час фестивалю на пошану батьків

Джерзі Сити, Н. Дж. (М. С.). — Як уже інформовано, в неділю, 15-го червня ц.р., на оселі Українського Народного Союзу Союзівці відбудеться Фестиваль, присвячений всім батькам, які туди приїдуть. Також того дня відбудеться посвячення нової будівлі, збудованої на Союзівці для сеньйорів, які є членами УНСоюзу.

Л. Маґун-Гурин

Як фестиваль так і посвячення нової будівлі влаштовує УНСоюз і тому вже заздалегідь до участи у святкуваннях запрошено в першу чергу союзові Округи, які в більшості поробили заходи поїхати на Союзівку автобусами. До участи у Фестивалі на пошану батьків, а також посвяченню будівлі, запрошується всіх союзових членів, як теж і гостей.

Під час Фестивалю буде багата мистецька програма, яку попередять Богослужби в українських церквах. Відтак о год. 12-ій полудня відбудеться посвячення будівлі для сеньйорів, а від години 1-ої до 2:30 по полудні буде перерва на обід. В год. 3-ій по полудні у залі „Веселки" відбудеться мистецька програма, під час якої виступить перший раз на Союзівці танцювальний ансамбль „Зоря" з Ню Бриттен, Конн., якого хореографом є Дарія Пішко. В дальшому виступить відома солістка сопрано Лариса Магун-Гурин при фортепіяновому супроводі Р. Лендсмен. Також виступить ансамбль бандуристів „Гомін" з Нюарку, керівником якого є Олесь Напора. Вступ на мистецьку програму вільний.

Обід буде поданий у кількох місцях Союзівки буфетовим стилем у ціні 6 дол. від особи.

СТЕЙТОВИЙ ДИРЕКТОР публічної безпеки в Юта заявив, що озеро Солт Лейк виливається та що вода уже продерлась через одну греблю. Причиною виливу є великі дощі. Урядовці заявили, що в останніх чотирьох роках озеро Солт Лейк заподіяло шкоду на 175 міл. дол. своїми повенями і виливами.

Совєтські душогуби надіються на „перемогу справедливости"

Київ. — „Радянська Україна" з 25-го травня ц.р., використавши процес і засуд до смертної кари для колишнього міністра в хорватському уряді під час Другої світової війни, 86-річного і хворого Андрії Артуковіча, який був депортований в Югославію із З'єднаних Стейтів Америки, знову червоною ниткою повела справу проти українських, білоруських і балтицьких антикомуністів, тепер громадян ЗСА і Канади.

При тій нагоді попалося чимало також американському і канадськоу судівництвам і „правлячим колам", тобто урядам обидвох країн, за „недбале" ставлення до „покарання винних у звірствах, що чинилися в роки другої світовой війни". Газета пише, що „Радянський Союз вживає всі необхідні заходи до того щоб над нацистськими злочинцями, хоч де б вони переховувалися, здійснилось правосуддя, і наполягає на дотримані міжнародних угод з цього питання іншими державами".

В цій інформації немає ні слова про злочини Совєтського Союзу, на совісті якого мільйонові жертви, помордовані в катівнях Че-Ка, НКВД, КҐБ ҐУЛагах, в'язницях, штучним голодом, у боротьбі проти ОУН-УПА тощо. Газета, згляднo автор інформацій М. Баженов, перший заступник генерального прокуратора СССР, не розглядає злочину як проблеми, а тільки однобічно обвинувачує 13,000 осіб, колишніх вихідців з країн Східньої Европи у воєнних злочинах, яких вони, за малими винятками, напевно не зробили. Він каже, що „за повідомленнями американської преси нині в ЗСА проживає 10,000 нацистських воєнних злочинців. Деякі джерела повідомляють, що ще біля 3,000 таких осіб знайшли притулок у Канаді. Такими цифрами оперує Аллен Раєн у своїй книжці „Тихі сусіди".

Назвавши декілька прізвищ осіб, відомих із судових процесів, або із совєтських напасливих закидів, М. Баженов жалується, що „за десятиріччя, що минули після закінчення війни, Феміда обох країн практично нічого не робила для розслідування злочинів нацистів і їх прислужників".

Треба уточнити, що Москва і її васали в поневолених країнах, „злочинцями" вважають також націоналістів, членів підпільних формацій, зокрема Української Повстанської Армії, антикомуністів і борців за національні і людські права.

„Щоправда, — пише далі М. Баженов, — останнім часом у радянських людей (і такі існують) з'явилася надія на те, що справедливість переможе, — у зв'язку з роботою королівської комісії по розшукуванню нацистських злочинців під керівництвом судді Деншена. У відповідь на запит цієї комісії ми відповіли, що готові співробітничати з нею".

Заступник генерального прокурора СССР радіє, що „в останні роки вже чимало юристів із західних і східних країн використовували радянські документи і висловлювали їм повне довір'я. Серед них американці, голляндці, західні і східні німці, чехи, поляки.

Москва засуджує критиків К. Вальдгайма

Москва. — Совєтський Союз гостро засудив критиків Курта Вальдгайма, колишнього генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй на протязі 10 років і новообраного президента Австрії, зокрема Адміністрацію президента Роналда Регена у Вашінгтоні і „сіоністські кола" за те, що вони у своїй критиці керувалися власними інтересами і не взяли до уваги його заслуг під час виконування тяжкої і відповідальної функції в міжнародній організації.

Совєтське пресове агентство ТАСС у коментарі перший раз згадало, від часу кампанії Світового жидівського конгресу на Вальдгайма, що він мав якесь відношення до гітлерівської окупації Югославії, репресій проти югославських комуністичних тітовських партизан і вивозу грецьких жидів до концтаборів в Польщі. Перед тим совєтські засоби масової інформації подавали тільки самі факти перебігу передвиборчої кампанії і промовчували всякі контроверсії довкола особи Вальдгайма.

Совєтський коментар дає позитивну оцінку Вальдгаймові на пості генерального секретаря ОН, називає його „визначним політичним діячем", який активно брав участь у підготові резолюції, якою ОН засудила агресію сіоністів на арабські країни в 1967 році".

„Вартий уваги є факт, — говориться в коментарі ТАСС, — що Адміністрація Регена і сіоністські кола вирішили повести лобову атаку на головного кандидата на президента К. Вальдгайма, вмішавшись тим самим не тільки у передвиборчу кампанію, але у внутрішні справи Австрії взагалі, з метою впливати на вислід виборів".

Західні дипломати в Москві відмічують, що совєтська тактика промовчування була зумисне зааранжована, щоб у випадку виграних виборів Вальдгаймом заграти ролю його приятеля і тим самим приятеля великої більшости австрійського народу. Крім того Совєтський Союз два рази допомагав Вальдгаймові при виборі на генерального секретаря ОН і тепер признатися до помилки не випадає.

„Тепер стає чимраз більш зрозумілим, що кампанія ЗСА й Ізраїля проти Вальдгайма не була подиктована турботою за його минуле, чи здійснювані ним злочини, бо ЗСА самі дали притулок тисячам нацистських воєнних злочинів", — закінчує свій коментар агентство ТАСС.

НАСА мусить ввести сильнішу контролю

Вашінгтон. — Комісія в справі розслідування причин катастрофи міжпростірного корабля „Челленджер" представила президентові Роналдові Регенові своє офіційне звідомлення. Комісія, яка складалася з 13 осіб і яку очолював колишній державний секретар Вілліям Роджерс, була призначена Президентом зразу ж після катастрофи корабля, що сталася в небі Фльориди 28-го січня ц.р.

Як пише газета „Ню Йорк Таймс", у звідомленні, що займає 256 сторінок, нема нічого нового про безпосередню причину катастрофи. Комісія вже давно встановила, що трагедія сталася в наслідок виходу нагрітих до високої температури газів через пошкоджені обручі між нижніми частинами правої ракети „Челленджера". Зроблені під час запуску корабля фотографії та інші дані показують, що вихід газів почався в перші секунди після старту. За хвилину в оболонці ракети, прикріпленої, як і сам корабель, на стінці величезного паливного бака, утворилася пропалена дірка. Нижня частина ракети відірвалася, а верхня вдарилася до стінки паливного бака. Це привело до зруйнування всієї стартової системи і загибелі семи астронавтів, які до останнього моменту, мабуть не підозрівали небезпеки.

Комісія відзначила, що попередження про дефекти обручів, що стали причиною катастрофи, надходили протягом восьми років, однак нижчі нини керівництва НАСА не надавали їм належного значення, а до вищих керівників ці попередження не доходили.

Комісія рекомендувала внести ряд конструктивних змін у систему полетів і запропонувала, щоб НАСА представила всі ці зміни на розгляд Крайової Академії Наук ЗСА. Керівник НАСА Джеймс Флечер заявив на пресовій конференції, що частина рекомендацій, які містяться у звіті комісії, вже впроваджується.

У вівторок, 10-го червня, члени комісії зізнавали у Конгресі ЗСА.

РАДІЯЦІЯ НАД ФІНЛЯНДІЄЮ ЗНОВУ ПІДВИЩИЛАСЬ

Гельсінкі, Фінляндія. — Фінляндські офіційні чинники занепокоєні збільшенням нуклеарної радіоактивности в атмосфері, у більшому відсотку, як після катастрофи на Чорнобильській нуклеарній електростанції. Спеціялісти, випосажені модерною апаратурою були послані урядом у прикордонну полосу із Совєтським Союзом коли стало відомо, що відсоток радіяції збільшується, а совєтський уряд не дає жадних пояснень до цієї справи.

Існують дві теорії цього явища: або Чорнобильський нуклеарний реактор все ще випускає нуклеарну радіяцію в атмосферу, або совєти переводять тихцем нові атомові експерименти, тим разом у недалекій від Фінляндії віддалі.

Еско Коскінен, міністер внутрішніх справ Фінляндії й інші офіційні особи заявили на пресовій конференції, що фінляндський уряд застановляється, що він має зробити в такій вийнятково загрозливій ситуації. Переважає думка, щоб запросити до Фінляндії спеціялістів з кількох західних держав, а зокрема із Західньої Німеччини, Франції, Великобританії, а може навіть З'єднаних Стейтів Америки, якщо „містерійне" підвищення радіяції не буде зменшуватися.

Швецька телевізія передала увечорі 10-го червня ц.р., що нуклеарна радіяція може виходити в повітря з нуклеарної електростанції Ігналіна в Литовській ССР. Радіяція у Фінляндії тепер, зокрема на кордоні з СССР, є у чотири рази вища, як після катастрофи у Чорнобилі. Місцевість Котка, у якій був зроблений перший вимір радіяції, лежить приблизно 120 миль від Ленінграду і 60 миль від Естонської ССР. Висота радіяції перед тим мабуть була в 10 разів вища, заки офіційні чинники вислали у загрожений терен спеціялістів і апаратуру.

Урядові особи призналися, що вони не знають звідки приходить нуклеарна радіяція і куди вона пересунеться з Фінляндії, але знають, що вона є дуже шкідлива не тільки для здоров'я людей і тварин, але також для землі, води, ярини, овочів та інших продуктів, багато з яких ще не зібрані.

Міністерство внутрішніх справ призналося, що воно немає змоги встановити зараз наскільки радіяція зуміла затроїти атмосферу і продукти і таке устійнення може тривати кілька днів поки міністерство подасть для населення докладніші інформації й евентуально перестрогу.

Деякі сателітні засоби масової інформації повідомили, що нуклеарна радіяція, могла бути занесена вітром із Західньої Німеччини, конкретно з місцевости Гамм у Норт Райн-Весфалії, або з іншої європейської країни.

В АМЕРИЦІ

ЩЕ ОДИН АМЕРИКАНСЬКИЙ військовослужбовець, сержант Джеймс Ґоїнс помер у шпиталі від ран, які він дістав під час терористичного вибуху в диско-клюбі в Західньому Берліні. Труна з тілом американського вояка була доставлена на поклад транспортного літака військово-повітряних сил ЗСА. В церемонії взяла участь жінка померлого Патрочінія і їх п'ятирічний син Карлос. Вибух у Західньому Берліні був організований агентами полковника Муаммара Каддафі і став приводом для відплатного удару американських літаків на терористичні бази Лівії.

В ҐАРАЖІ В НЮ ГЕЙВЕНІ, Конн., який здають в аренду, знайдено 700 фунтів динаміту і поліція намагається встановити, хто був останнім арендатором гаражу. Як повідомляє місцева газета, динаміт був вкрадений в Остині, Тексас, в 1980 році членами терористичної групи „19 травня". Ця група зв'язана з організацією, яка має на меті „ліквідацію буржуазного суспільства" в З'єднаних Стейтах Америки.

ЗА ДАНИМИ ДЕПАРТАМЕНТУ праці ЗСА, безробіття в травні становило 7.3 відсотка, що є на 0.2 відсотка більше, ніж у квітні. Кількість безробітних в травні збільшилася на 210,000 і досягла 8.6 мільйона осіб. Зростання безробіття зв'язано зі зменшенням кількости працюючих у нафтовій і текстильній промисловости.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ закликали Ізраїль до тісного співробітництва в розслідуванні діяльности агентів ізраїльської розвідки, спрямованої проти інтересів ЗСА. Цей заклик до співпраці був зроблений через два дні після того, як колишній співробітник контррозвідки американської фльоти Джонатан Поллард назвав чотирьох ізраїльтян, з якими він був зв'язаний у своїй шпигунській діяльности.

ГЕРОЙ НІКАРАҐУАНСЬКОГО опору Еден Пастора, який після чотирирічної боротьби з сандіністами склав недавно зброю, повідомив репортерів, що, дізнавшись про його рішення, представники Державного департаменту ЗСА чотири рази намагалися сконтактуватися з ним і вмовити продовжувати боротьбу з сандіністським режимом. „Вони хотіли, щоб я прилетів у Вашінгтон і там сподівалися переконати мене продовжувати боротьбу, — сказав Е. Пастора. — Після уже зробленої мною заяви повернення до партизанів зробило б мене посміховиськом". Пастора був героєм сандіністської революції. Після скинення диктатора Анастазіо Сомози він займав пост міністра оборони, але потім розчарувався в марксизмі і в 1983 році виповів сандіністам війну.

НАЙБІЛЬШИЙ У СВІТІ англійський словник під назвою Оксфорд нарешті готовий, але уступаючий головний редактор словника Р.В.Бирчфілд заявив, що словник не має деяких найновіших слів, як наприклад АІДС. Бирчфілд, який уже 29 років працює над 12-томовим словником, сказав, що упущено 62,750 слів. З допомогою фірми Ай-Бі-Ем це видання словника буде компютором відновлене та побільшене на 16 томів і буде готове до продажу в 1990 році.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ЗСА ДЖОРДЖ БУШ виступив у Гюстоні, Тексас, перед агентами федерального управління в справах боротьби з наркотиками і повідомим про секретну директиву, яку Роналд Реген підписав два місяці тому. В директиві Президент оголосив, що наркотики є головною загрозою безпеки країни, бо торгівці наркотиками зв'язані з тероризмом. „Говорячи про цю директиву, я хочу звернути вашу увагу на серйозність проблеми. Я хотів би, щоб кожний американець зрозумів, що між наркотиками і тероризмом існує зв'язок", — сказав віцепрезидент. За словами Дж. Буша, дуже важливо, щоб кожний, хто купує наркотики, зрозумів, що цим він фінансує тероризм. Буш сказав, що в боротьбі з торгівцями наркотиками З'єднані Стейти почнуть активно використовувати збройні сили.

Відбулися Загальні збори Українського Музею

Ню Йорк (Л.Д.). — У неділю, 1-го червня ц.р., тут у будинку СУА-УККА відбулися Загальні збори Українського Музею, громадської організації, що на 1-го січня ц.р. мала 1,305 індивідуальних членів, 220 родин і 94 відділи Союзу Українок Америки. Не зважаючи на дуже гарячий день, заля була переповнена — з Ню Йорку і околиці зібралися ентузіясти музею, згідно зі статутом, присутніх було досить для повноправних зборів. Всі одержали помистецьки оформлений ілюстрований річний звіт про працю музею в 1985 році українською і англійською мовами.

Голова Управи д-р Богдан Цимбалістий, у своєму слові, доповнив звіт даними про музей у 1986 році. Приєдналося 116 нових членів; музей дістав цінну спадщину Вадима Павловського: колекцію картин Василя Кричевського, книжки, „слайди"; було влаштовано концерт видатного співака Павла Плішки, дохід з якого був призначений на музей; запляновано урочисте відзначення 10-ліття музею; почала працювати Комісія плянування на дальшу мету; створено Громадський Комітет Розбудови Музею (41 особа). Як відомо, наприкінці минулого року музей купив будинок при Схід 6-та вулиця, який треба повалити і на його місці побудувати модерний музей. Найближче завдання — сплатити борг, а тоді приступити до проєктування, а далі до будування нового будинку. Уже відбулася зустріч з архітектами.

Українська громада підтримує музей. Д-р Цимбалістий повідомив, що сьогодні Оксана Рак зголосила, що зановує Тривалий Фонд Музею пам'яті її чоловіка Богдана Рака і склала до цього фонду 25,000 дол. У своєму заповіті вона заповіла музеєві колекцію картин.

Д-р Цимбалістий висловив подяку працівникам музею, членам Управи і добровольцям, що віддано пра-

(Закінчення на стор. 4)

На сторожі військових скарбів

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Коли одного весняного дня з'явилися в редакції „Свободи" все ще виетрунчені члени Об'єднання вояків українців в Америці Осип Труш, Микола Турецький, Кость Гречак і Володимир Шпирка з руками повними великих картонів, ми з певним острахом приглядалися до них, не знаючи чого очікувати.

В редакції „Свободи" сидять (зліва): О. Труш і М. Турецький, стоять (зліва): В. Шпирка і К. Гречак.

Але як лише О. Труш, голова станиці в Нюарку і секретар ГУ ОбВУА, розмотав шнури та розклав на великому столі дбайливо наліплені на картонах афіші і знімки, ми зі захопленням почали розглядати ті справжні скарби нашої історії Визвольних Змагань, що розгоріли самоцвітами ясного минулого України.

Зразки газети „Нова Рада" з Києва з 1918 року, „Свобода" з Відня 1915 року, незвичайно цікаві сторінки „Діла" з 1917 і 1916 року м.і. з описами похоронів Івана Франка, журнали німецькою мовою, що писали про військову формацію Українських Січових Стрільців, а далі прецінні знімки на яких пізнаємо деякі з відомих постатей Легіону УСС. Ось, наприклад, листівка з поштовим значком, який представляє знімку Олени Степанів, ось бойова група УСС на Маківці, командант УСС Антін Варивода, отаман Степан Шухевич, знімка нам невідомої жінки в рядах УСС Олі Підвисоцької, знімки із славного Сокільського Здвигу у Львові 1914 року, із спортових змагань на ньому, Українського Національного Хору у Кам'янці Подільському та багато, багато інших.

Оглядаємо, дивуємося і засипуємо наших гостей десятками питань. Найбільше суттєве з них та цікаве для нас — звідкіля взялися ці неочікувані скарби.

І тут розповідає нам М. Турецький, заступник голови ОбВУА, про те як він минулого року їздив до Німеччини, де віднайдено у приватних людей три скрині і понад 1,000 шляних кліш архіву УСС. Тому, що в Німеччині не було вже живучих УСС-ів, ніхто тим архівом не цікавився і кліші після так довгого часу були вже в дуже поганому стані. Крім них у Німеччині були ще журнали, відозви та інший архіварний матеріял. Тому Головна Управа ОбВУА звернулася з проханням до українського громадянства допомогти фінансово в перевезені і збереженні цього цінного архіву.

Довідуємося, що М. Турецькому вдалося, заплативши добру ціну, ті архіви

(Закінчення на стор. 4)

ЗАКІНЧЕННЯ СЕЗОНУ ЛМКЛЮБУ

Ню Йорк. — Український Літературно-Мистецький Клюб на закінчення сезону матиме вечір пісні і гумору який відбудеться в п'ятницю, 13-го червня ц.р., о год. 7-ій вечора тут в Домі УВФ, при 136 Друга авеню. В програмі буде виступ бандуристів: дует — Оля Холоба і Теодор Боднар, тріо — Тіна Беренда, Ліса Кобилецька і Михайло Розцішевський. Гуморески виконуватимуть — Степан Крижанівський і Тарас Грицай. Даток на вечір — 5 дол. разом з буфетом.

У СВІТІ

АНТИКОМУНІСТИЧНІ ПОВСТАНЦІ в Анголі заявляють, що вони мали великі успіхи в боях з урядовим військом і кубинськими найманцями в минулому тижні. По стороні комуністичного уряду, який має повну підтримку Москви і Гавани, загинуло понад 100 вояків, а крім того повстанці зістрілили декілька гелікоптерів і два джети, які з низького лету атакували позиції повстанців.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран поїде на відвідини до Совєтського Союзу від 7-го до 10-го липня ц.р., і там відбуде розмову з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим та іншими совєтськими офіційними особами. У другій половині липня Ф. Міттеран прибуде до Ню Йорку на відзначення 100-річчя Статуї Сводоби, візьме участь у святкуваннях і тут зустрінеться з президентом Роналдом Регеном, який також з метою у части у святкуваннях прибуде до цього міста.

ПРИНАЙМІ П'ЯТЬ ЧОРНИХ африканців згинули в Кейп Тавні, Південно-Африканська Республіка, у висліді відновлених боїв між чорними й індійськими племенами. Очевидно скріплені відділи поліції і війська мусіли встрявати у цю боротьбу, щоб не допустити до більшого кровопролиття. Єпископ Англіканської Церкви в ПАР Дезмонд Туту не поділяє думки, що поліція і військо мусить всюди встрявати, бо це ще більше загострює існуючий расовий конфлікт.

СИРІЙСЬКА УЧАСТЬ у підготові, ініціюванні і здійснюванні тероризму є професійно підготовані, а тому, на думку багатьох спеціялістів, є більш небезпечні. Очевидно, сирійці діють дуже конспіративно, замітають за собою сліди і тому їм дуже тяжко доказати співучасть в терористичних актах, — кажуть політичні спостерігачі і представники розвідки. Адміністрація президента Роналда Регена поінформована докладно про участь Сирії в тероризмі, але Вашінгтон не хоче витягати тієї справи назовні тепер, бо тоді консеквентно треба б робити якісь заходи — дипломатичні чи військові — для ліквідації цього небезпечного явища.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Курт Вальдгайм

Курт Вальдгайм, австрійський політик, кандидат австрійської консервативної Християнсько-суспільної партії, виграв у минулу неділю вибори на президента Австрії великою більшістю голосів проти свого соціял-демократичного суперника. Цей вислід виборів не був несподіванкою, бо за опитами різних газет і аґенцій Курт Вальдгайм в останньому передвиборчому часі користувався куди більшою прихильністю в австрійському суспільстві, як спершу, коли тільки проголосив свою кандидатуру. Вирішно допомогла йому до перемоги ворожа йому кампанія Світового Жидівського Конґресу з його централею в Ню Йорку, який таврував Вальдгайма, як нациста. В ході тієї ворожої Вальдгаймові кампанії жидівського пропаґандивного апарату закидали йому були навіть співучасть у ганебному гітлерівському голокості", себто масакрі мільйонів жидів, мужчин, жінок і дітей. Згодом цей закид закинули, як невірний Але ще в минулу п'ятницю, 6-го червня ц. у „Ню Йорк Таймсі" появилася стаття голови нюйоркського адвоката Менахема Розенсафта, голови міжнародної Організації дітей жидів оцілілих з голокосту, в якій він, признавши, що Курт Вальдгайм не служив в ніякому кацеті, де винищували жидів, не транспортував жидів до жахливих камер смерти, — твердив, що Вальдгайм, як старшина Вермахту у Другій світовій війні таки винуватий. Бо за його словами „Кожний, хто помагав нацизмові, підпадає колективній відповідальності".Іншими словами, даний жидівський діяч прийняв як правильну засаду тоталітарного гітлерського Третього Райху і теперішнього тоталітарного большевицького Совєтського Союзу щодо колективної відповідальности, по нашому „кругової поруки", щоб за вину одного члена родини відповідали всі інші члени родини

Вигра Курта Вальдгайма у президентських виборах в Австрії — це клясичний приклад бумеранґу — як необережна поведінка вдаряє по її виконавцеві. Австрійська преса вже під час виборчої кампанії в Австрії обурювалася, що кампанія жидів — це грубе втручання у внутрішні справи Австрії. Австрійські патріоти обурювалися, що хтось приписує собі право диктувати їм, австрійським громадянам, кого вони мають вибрати собі на президента. Деякі австрійці вважали, що кампанія проти Курта Вальдгайма є образою для Австрії. Деякі жидівські видатні діячі здавали собі справу, що не треба перетягати струни. Сам найбільший ловець „воєнних злочинців", дійсних і уявних Симон Візенталь, який користується совєтськими фальшивими „документами" для розшуків у світі „воєнних злочинців", признав публічно, що нема доказів на вину Вальдгайма, як винищувача жидів і що Курта Вальдгайма можна радше характеризувати, як „політичного опортуніста". Син Курта Вальдгайма, Ґерард, який є в Австрії банкіром і аґітував за своїм батьком, правильно ствердив на сторінках „Ню Йорк Таймсу", що саме Відень є етапом для жидів, всіх, що дістали дозвіл виїхати з СССР, і що вже понад 80,000 жидів перемандрували через Австрію, користуючись її гостинністю. Знають це керівні кола Ізраїля і вони зайняли в тій кампанії проти Вальдгайма наче невтральну позицію, не приєднавшися до нагінки проти Вальдгайма. Але кожна медаль має дві сторони, а це стосується справи Вальдгайма. Курт Вальдгайм служив сім років у Вермахті за Другої світової війни, але сказав виразно неправду, що в тому часі був студентом університету. Кандидуючи на генерального секретаря Об'єднаних Націй — був ним у двох каденціях у 70-их роках — промовчав це. Це незрозуміла для зрілого політика-дипломата поведінка, бож відома річ, що всі дані життєпису мусять бути ясною картою кандидата на кожне видатне становище. І тут є вина Вальдгайма. Але в даному випадку жидівські діячі зробили ту саму помилку, що роблять у кампанії проти колишніх українських дивізийників: вони не відрізняють німецької армії від німецької тайної поліції. Вони забувають теж, що таке атмосфера тотального терору за Гітлера чи Сталіна і його наступників в СССР. „Ваффен СС" — це була армія, яка абсолютно була непричетна до політики винищування всіх унтерменшів за Гітлера, так само, як реґулярною армією був Вермахт. Курт Вальдгайм зле зробив, затаюючи свій життєпис. Але скомпромітували себе ті жидівські діячі, які ходили до Державного департаменту з вимогою, щоб Вальдгайма, у випадку його вибору на президента Австрії, не впустити до ЗСА. Наслідком ворожої жидівської кампанії проти Вальдгайма буде зріст антисемітизму в Австрії. Буде створена атмосфера, в якій гірше буде працювати в головній кватирі Симона Візенталя у Відні, як було дотепер.

Зокрема, молоде покоління жидів, яке не знало епохи Третього Райху і страхіть голокосту — погоджується з батьками, що тієї масакри не вільно забути. Але не погоджується, щоби споминами про те страхіття виповнювати сучасні актуальні дії. Бо раз у раз треба повторяти: політику робиться з вихідньої точки нинішнього дня, а не вчорашнього, і з проєкцією на завтрішній. Тому то саме ця історія з Куртом Вальдгаймом має так багато аспектів, зокрема вона повчальна для тих, які хочуть вчитися на історії.

Степан Женецький

ПРО СОВЄТСЬКО—РОСІЙСЬКУ ПРЕСУ

Як усе, що стосується державного життя в совєтській імперії, є засекречене, так теж і відомості про совєто-російську пресу тримають совєти у великій таємниці. Совєто-російська преса — її стан, розповсюдження тощо — це державна таємниця — і тому західній світ знає про неї дуже мало.

Тільки в останніх часах на Захід продісталися скупенькі відомості про совєто-російську пресу — про її друкарні, про висоту накладу тощо — і ми в цій статті дещо розповімо про неї українському читачеві.

Та заки почнемо переповідати ці відомості, наперед подаємо вияснення: в наголовку цієї нашої статті ми написали: „Про совєто-російську пресу в СССР". Це точний наголовок, бо мова буде тільки про совєтсько-російську пресу, тобто про часописи, що появляються лише російською мовою. Про пресу, що появляється іншими, неросійськими мовами мовами в поодиноких республіках совєто-московської імперії, в тому і про пресу українською мовою, що появляється в т.зв. Радянській Україні, ми в цій нашій статті не будемо писати, бо про неї не маємо жадних відомостей. Ці західні джерела, з яких ми черпаємо відомості про совєтсько-російську, тобто російськомовну пресу, на жаль, не подають жадних інформацій про пресу підмосковських народів.

Совєто-російські засоби публічного зв'язку, тобто преса, телевізія і радіо — це одна третина джерела режимової інформації, одна третина, це повідомлення різних урядових розпорядків, і одна третина критики, (розуміється тільки такої, на яку дозволяє режим). Контрольовані комуністичною партією і урядом, тамошні часописи, телевізія і радіо, завжди висловлюють погляд режиму. Всі совєто-російські журналісти (розуміється, також журналісти поневолених народів), є підготовані до того, щоб брати участь в „ідеологічній боротьбі із Заходом".

У Совдепії не існує щось таке, як публічна дискусія про закордонну політику уряду. Там часописи можуть висловлювати деякі відмінні погляди тільки відносно домашніх справ. Читачі совєто-російської преси (і преси поневолених народів) не можуть сподіватися якоїсь незалежної інформації, бо вони передають лиш погляди кремлівських ватажків, як вони дивляться на світ.

А тому, що партія є вищою над урядом, як провідна сила в совєто-російському царстві, партійна газета „Правда" вважається більше важливою газетою, як часопис уряду „Ізвєстія". Обидва ці часописи є всесоюзного засягу і кожен з них друкується у більше як 40 друкарнях, розкинених по всій совєто-російській імперії. „Правда" має 11 мільйонів накладу. Другою після неї щодо почитности є газета „Комсомольська Правда", якої друкується 10 мільйонів примірників. „Ізвєстія" має біля 8.5 мільйона накладу. Кожна з тих головних совєто-російських часописів має чотири до шість сторінок.

Усі совєто-російські (а напевно і неросійськомовні) часописи є прикріплені до якоїсь організації і є їх органами-офіціозами. І так: газета „Червона зоря" є органом армії; „Піонерська правда" є органом організації „Молодих піонерів"; часопис „Гудок" є органом міністерства залізниць; „Тасс" є органом урядового новинкарського агентства, яке поширює урядові вісті; пресове аґентство „Новості" подає урядові вісті стосовно закордонної політики.

Цікаво відзначити, що в Совєтському Союзі немає таких новинкарських журналів, як американські „Тайм", чи „Нюзвік". Недільний додаток до щоденника „Ізвєстія", „Неділя" і орган об'єднання совєто-російських письменників, „Литературная газета", які появляються в часописному форматі, менше-більше відповідають цим американським журналам.

Совєто-російська телевізія подає тільки один раз вечірні новини „Время", о 9-

(Закінчення на стор. 4)

„Господь послав нас разом в один ковчег"

(Уривок із книги спогадів російською мовою „Невидимые письма" Ілі Глезера, біолога, харків'янина, тепер на Заході).

...„Друзі. Так, вони є, мусять бути в найтяжчому періоді життя совєтської людини. Вони є, бо мусять бути в таборах. Коли людина попадає в совєтський табір — усі в'язні виглядають однаково. Вони незнані, можливо небезпечні, фізично однакові — маса круглих стрижених голов, однакові сірі ватянки, нефоремні штани, тяжкі чоботи. Але згодом з тої однакової сірої людської маси починають виділятись люди. Це якби промінь прожектора вихоплює з темряви окремі предмети. Коло звужується, з очей спадає пелена, формуються друзі, виникає довір'я, найцінніше в совєтській таборовій дійсності.

...Із темряви вигулькнули світлі плями — Славко Чорновіл з непропорційно великою головою, з тонким обличчям, якийсь марсіянин з мультифільму, марсіянин із запорізькими вусами і м'якою українською вимовою.

Перша розмова з ним про поезію, про рідний Львів, про дружину-поетесу з античним ім'ям Атена. Він читав українські вірші, м'які як його „г", ритмічні і музичні, традиційні і модерні. На всіх його віршах був серпанок болю і ясного смутку.

Ми ходили зоною і разом з нами йшли тіні Івана Франка, Шевченка, Лесі Українки та ще кількох незнаних мені. І поставала між нами — воюючимі сіоністом і воюючим самостійником-українцем дивна близькість.

У таборі Чорновіл тихо і повільно клав підвалини майбутньої Української Держави (в оригіналі російською мовою великі літери).

Чорновіл поставив собі перше завдання — відбудувати українську культуру та історію, знищені окупантом. Він планував створити Історію замучених носіїв української культури, поставити пам'ятник-мартиролог тим, кого вбито, заслано, чиї імена окупант винищив терором, імена, втоптані в землю чобітьми чужої пропаганди і антикультури. В ній оживуть імена письменників, поетів, художників, яких на рідній землі ніколи не визнає окупант, але які загинули за свою землю.

Окупант боїться відбудови знищеної української національної культури, боїться Духа Народу. Того окупант боїться найбільше, боїться більше як бомб.

Чорновіл був одружений, але не зареґістрований совєтським відповідним урядом. У нього не було посвідки з печаткою. Тому, згідно із совєтським звичаєм, йому заборонено побачення з дружиною, затримувано листи і заборонено побачення. На помешканні Атени були постійні труси, її викликали на допити до КҐБ щомісяця. Чорновіл боровся, щоб КҐБ визнав його подружжя. І ось з далекого Львова приїхали на побачення дружина Атена і сестра. КҐБ побачення заборонив. Чорновіл почав голодівку. Всі „націонали" в таборі — вірмени, жиди, лотиші і українці послали листи-протести до Брежнєва, Андропова і навіть до Анджеліки Дейвіс, яка тоді була в СССР. Очевидно листи не допомогли. (Москалів тоді в таборі або не було, або вони до протесту не долучилися).

Образ Чорновола у пам'яті автора спогадів залишився „вибуховим і одночасно ніжно-стриманим. Він родився бути пророком і протестантом". ...„Кров поділила наші народи — жидівський і український. Наші батьки вчили нас ненавидіти і проклинати. Але ось Господь посадив нас разом в один Ковчег і ми зжилися, помудріли і потоваришувались.

...Залишився в моїй пам'яті сіроокий Ярко, як молода тополя на весні, довгий іконочорний аскетичний Василь Стус, що, здається, зійшов з картин Ель Ґреко і Зиновій, що знерухомів від болю.

...Ми пливли одним Ковчегом і ми перестали ненавидіти".

(Переклав Михайло Кучер)

Роман Кухар

РОМАН ПРО ШЛЯХ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ВИЗВОЛЕННЯ В СССР

Степан Любомирський. „Кайдани порвіте!" Друга частина політичного роману-візії, трилогії „Слідами заповіту". Мистецьке оформлення Ростислава Глувка, портрет Автора, список жертводавців, присвята Героям Тридцятого Червня. Видання Української Видавничої Спілки в Лондоні й Видавництва „Гомін України" в Торонто, при співпраці Видавничого Фонду ім. Любомира Рихтицького та Асоціяції Діячів Української Культури. Лондон-Торонто, 1985, 361 сторінок.

Дія другої частини трилогії „Слідами заповіту" відбувається на широкому просторі — від Москви, почерез Україну, Молдавію й Югославію, аж до ЗСА. Така ж і різноманітність дійових персонажів — прем'єра й генсека КП СССР, Кружанцева, маршала СССР, Болдуніна, ген.-полковника, відпоручника на Молдавію, Денисевича, голови уряду УССР, Дорошенка, бойовиків українського підпілля, Степана Рутича, Ірини Одесин, представника американської преси, Петріка Салливена і президента ЗСА, Міченера, аби тільки привести декілька із ключових осіб роману.

Любомирський вдатно передав психологічні профілі російських великодержавників, зокрема шовіністичних русотяпів Стоянова й Горукіна, українських підсовєтських службовиків — дійсного вислужника, Блащука та прихованого націоналіста-самостійника, Дорошенка, як і провідних людей революційних сил у краю, Рутичів, представника української думки на еміґрації, Маєвича, чи таких прикметних типів — втілень прагматичної американської ментальности, як Міченер, або директор Сі-Ай-Ей, Вестерс.

В обличчі китайської загрози для цілости московсько-совєтської імперії СССР, члени Політбюра в його поголовному російському складі задумуються над способами чергового обману ймовірними змінами в російській панівній системі Совєтського Союзу, тепер начеб то в користь т.зв. нацменів (національних меншин), аби тільки приєднати їх на свій бік у крайньо критичний час розхитаної імперії. Але політичні події світового значення, як наприклад, довершена революція в Югославії, з вимогами хорватів і словінів свого власного національно-державного статусу, з одного боку, чи визвольні рухи в СССР, із символічним знищенням пам'ятника шефа ЧеКа, Дзєржинського, в Москві та з ліквідацією московських ґавляйтерів у різних підсовєтських республіках, із другого, пішли таким темпом вперед, що вже не пора на будь-які пропозиції часткових реформ з боку центру московської влади.

Деспотична московсько-совєтська держава, сперта на всесильному терористичному апараті придушування кожного прояву національної волі неросійських народів, стоїть над прірвою й тільки треба остаточного зрушення визвольних протисовєтських сил, аби вони туди, безповоротно в історії, скотились. Зовнішній світ, зокрема Захід, стоїть покищо безчинно, приглядаючись, що з того вийде, поки зареаґував в користь переможного фактора з тієї титанічної боротьби між злочинною імперією та повсталими до волі й незалежности підсовєтськими народами. Такий загальний фон цього політичного роману, в чий сюжет вплетено багато побічних дій, інтриг, перипетій, боротьби на життя і смерть акторів двох діяметрально протилежних систем державно-політичного світогляду, що все разом має допомогти авторові створити атмосферу навечір'я упадку тюрми народів. А все ж, аж до самого падіння імперії, представники російської імперіялістичної ментальности не можуть здобутись на об'єктивізм супроти уярмлених народів і на визнання своєї вини. Слова українського революціонера Степана Рутича в розмові з російським академіком Руслановим, який шукає способів спасення для Росії з неминучого безвихіддя, скоріше приголомшують, аніж могли б просвітити типічного московського обивателя. Рутич ось як проглядно з'ясовує актуальні відносини в імперії:

...„Ви, професоре, заступаєте офіційну лінію, за якою ця держава є ніби справді Союзом Совєтських Соціялістичних Республік. Ми кажемо, що це імперія російського народу, хитро замаскована для світу під назвою СССР і в цій імперії тільки російський нарід користується всіми привілеями і правами, належними йому з рації його панування над іншими народами, при допомозі колосального партійного і поліційного апаратів та збройної сили армії..."

Далі Рутич приводить аналогію поневолення Росією уярмлених нею народів до потенційної ситуації підкорення Росії можливими її завойовниками:

...„Як вам подобається факт, що панівна нація забороняє поневоленій нації вживати її власну мову? Чи ви, росіяни, погодилися б на те? Як ви назвали б німців, коли б вони після перемоги над вами заборонили вам вживати російську мову, нищили б вашу історію і в Москві поставили б вам пам'ятники своїм національним героям? Що ви сказали б, коли б переможні німці, щоб забезпечити своє панування над вами, створили вам штучний голод і вигубили більше як двадцять відсотків вашого народу впродовж тільки двох років?..."

Варто було б, щоб цю книжку прочитали не тільки ми тут і наші земляки в Україні, але теж і російські правителі й усі їхні імперіяльні самодури, які й досі втовкмачують у свідомість поневолених народів, що „Москва несе їм свободу і щасливе життя"...

Публіцистична сторінка роману, задуманого політичним, є одною з його міцних рис. До дальших належать швидка динамічна акція та сюжетна вигадливість автора. До слабших сторін роману зараховуємо частий вжиток т.зв. кліше (втертих фраз) і, назагал, невмотивованість правдоподібности розвитку подій у творі. Теж деякі промахи в ужитку російської мови, наприклад родовий від „Толстой" є Толстого, а не „Толстоя".

Роман „Кайдани порвіте" належить до потрібної в нас літератури роз'яснювального характеру, що при своїй почитності й національній спрямованості матиме значення в суспільно-політичному вихованні нашої молоді.

НА ФЛЬОРИДУ ПРИЛЕТІВ з Куби полковник Рікардо Монтеро, який 25 років провів у тюрмі на „острові свободи". Р. Монтеро командував у 1961 році одним з шести батальйонів, які висадилися в затоці Кочіньос з метою скинути уряд Фіделя Кастра. Ця акція не вдалася і сотні кубинських антикомуністів були захоплені в полон. Монтеро був засуджений на 30 років тюремного ув'язнення. „Я не знаю, чому Кастро випустив мене на п'ять років раніше", — сказав Монтеро репортерам, які зустрічали його.

ВОЄННІ ЛІТАКИ Перу принусили пасажирський літак американської повітряної лінії Пен-Ем приземлитися на одному з летовищ із 105 пасажирами на борті. Речники Перу заявили, що літак порушив без дозволу територію тієї держави. Після заплачення кари в висоті 5,000 долярів, перуанські власті дозволили літакові продовжувати лет до Лос Анджелесу в Каліфорнії. Перу і З'єднані Стейти Америки не мають жадного договору про полети пасажирських літаків, а представники Пен-Ем не повідомили наперід про прелет літака Боїнг-747 над перуанською територією. Випадок однак був полагоджений без великої шкоди для нікого і ніхто в літаку не постраждав.

Петро Саварин

УКРАЇНЦІ В АНГЛОМОВНИХ ДЕРЖАВАХ І УКРАЇНА

(Слово виголошене на Конвенційному бенкеті УНСоюзу у четвер, 29-го травня)

III.

Покажімо з цієї нагоди вільним державам світу, а зокрема англомовним, серед яких живемо, яку загрозу представляє Москва всім вільним державам світу на живих прикладах народів, які вона загарбала і досі держить у неволі, включно з народами-сателітами, які попали в її ярмо після Другої світової війни. Приєднаймо до нашої освідомлюючої акції наших сусідів: поляків, білорусів, балтицькі народи, мадярів, чехів і словаків, румунів, грузинів, вірмен й інших. Попросімо до святкувань з нами вірних Карпаторуської Католицької і Карпаторуської Православної Церков, і взагалі всі Християнські Церкви. Може б УНС застановився над виготовленням фільму про знищення Українських Церков, щось вроді фільму про голодомор, щоб показати, як імперія запрягла до свого воза навіть Російську Православну Церкву

Москва хоче зокрема перешкодити у наших святкування 1000-ліття Хрищення України, яке свідчить про окремішність України. Годі уявити більшу східність від східности Москви, яка офіційно є атеїстичною державою і поборює всі релігії, а у випадку 1000-ліття Хрищення України наказує Російській Православній Церкві відсвяткувати цей Ювілей не у Києві, над берегами Дніпра, не в Україні, а в Москві, бажаючи в цей спосіб присвоїти цю величну дату Росії. 1914 року УНС вніс був протест проти заборони російським царським режимом святкувати 100-ліття народин Шевченка в Україні, а переданий президентом Вілсоном протест дав американський амбасадор у Петербурзі царському урядові. Я думаю, що українська спільнота ЗСА, Канади і всіх англомовних держав, повинна й тепер запротестувати проти цього страшного нахабства, як і повинні запротестувати всі християнські Церкви світу. Мало того, я думаю, що ми повинні домогтися у своїх країнах, щоб наші уряди з приводу цього ювілею проголосили „День 1000-ліття Християнства України" в місяці липні 1986 року, і видали з тої нагоди відповідні поштові значки, заговорили в парляментах, чи в який інший спосіб відзначили цю історичну подію.

„Од нині Українська Народна Республіка (УНР) стає самостійною, ні від кого незалежною державою українського народу", ця заповітна мрія цілого нашого народу в цьому столітті, ще цього століття мусить стати дійсністю. Як казав проф. Пріцак на 30-ій Конвенції УНС: „Україна не сміє вмерти! Україна має жити! Україна мусить жити!" Живемо в найбільшій цивілізації і демократії, яка будь-коли існувала в світі, і не використати того факту було б непростимим гріхом. Більшість народів живе вільним життям, тож пора і на Україну! На питання, що робити, щоб зберегти нашу національну і фізичну субстанцію в світі і як приспішити розвал тої жахливої імперії, треба відповідати тепер.

Пригадаймо світові: самовизначення українського народу вже відбулося, вже було закріплене кров'ю. Д-р Трембіцький в своїх знаменитих розвідках подає докладно скільки держав визнало УНР, які були у нас амбасади, де були наші амбасадори і т.д. тож у зв'язку із 1000-літтям Християнства все, що треба, це усвідомити про те світ. Донести до свідомости ЗСА й інших англомовних держав, що найкращими їхніми союзниками є поневолені російською комуністичною імперією народи. І то ще поки президент Реґен є президентом. Зробити його приятелем української справи, попросити його, щоб проголосив свої „точки", так як колись був їх проголосив президент Вілсон, і то не лише в ім'я добре ЗСА і вільного світу, але й в ім'я добра самої Росії, яка, поневолюючи інші народи, теж не може зажити вільним життям. Чому б у країні фільмів, ЗСА, не зробити фільму про російську імперію такою якою вона справді є, а не такою, як її показує Устінов, а на яку нападали навіть дрібні народи. Про Росію, яка терором проводить політику русифікації, Росію „психушок", концентраційних таборів, Росію, яка мріє про „злиття націй" і володіння світом!

Яке щастя жити між народами, де не переслідують за любов до свого коріння, батьківщини своїх предків! Яка велика свобода і нагода користати з благ демократії, навчитися співжиття дослівно з людьми всіх рас, всіх національностей, всіх релігій світу. Чи ми вчимося? До мене приходять заклики бути господарем зборів різних українських партій, щоб застановитися над майбутнім українців в світі, над долею нашого народу. Добра ідея. Але як зібрати партії, які вже 40 років зі собою не говорять, як засипати рів півстолітньої ворожнечі, недовір'я і упередження партій, яких породила та сама ОУН, але які досі не можуть зрозуміти, що до одної і тої самої цілі можна і треба йти різними дорогами, але що та ціль у нас одна? Я певен, що і УНР, і різні українські партії хочуть добра, але добра не буде поки не зрозуміють, що в єдності сила народу і що ту єдність треба показати в практиці, починаючи від себе, а не тільки піснею в церкві.

Має слушність проф. Пріцак, коли каже, що пора історію лишити історикам, „а не взаємно себе обвинувачувати, витрачати сили, час і гроші, енергію на боротьбу з примарами та вітряками минулого". Ми знаємо, чого нам треба, чого хочемо тепер. Українці хочуть звичайного права жити незалежним вільним державним життям на своїй відвічній території. Хіба це так тяжко чесним людям і державам, які хочуть того самого, зрозуміти? Я апелюю до провідників усіх українських партій на порозі 1000-ліття Хрищення України, щоб з цієї великої нагоди нарешті помирилися, і одні одним простили всі прогріхи, вільні і невільні. Бо хто з нас без гріха? Кажу „на порозі 1000-ліття", бо це нагода раз назавжди доказати світові: що ми можемо з'єднатися, що Україна, це не Росія, що комуністична російська імперія — це найбільша загроза світу, і що деколонізація її, і звільнення з ярма всіх нею поневолених народів — це єдина запорука миру у світі!

Ми досягли поважних успіхів, але ще не досягли справжньої мети. І ми не можемо спочити, поки її не досягнемо, ні поза рідними землями ні на рідних землях. Іншими словами, наші хрестоносні походи ще перед нами, і поки ми нашої цілі не досягнемо, ми не сміємо дати вмерти в діяспорі українській самостійницькій політичній

(Закінчення на стор. 4)

35-річний ювілей школи українознавства в Дітройті

Відзначення цієї ювілейної дати відбулося дуже врочисто в неділю, 18-го травня цього року, в залі Українського Культурного Центру у Воррені. Понад 400 учасників, в тому числі вчителі, учні, батьки шкільної молоді та численні опікуни, зайняли місце за столами, прикрашеними живими квітами.

Програму зустрічі відкрив голова Товариста „Рідна Школа", колишній абсольвент школи українознавства Ігор Іваницький. „Рідна Школа" — це спільне добро цілої громади нашої метрополії, — сказав він. — Подбаймо, щоб кожна дитина українського роду одержала українознавчий вишкіл. Пам'ятаймо, що майбутність нашої громади залежить від українознавчого шкільництва".

Відкриваючи програму, він привітав присутніх отців обох українських віровизнань, батьків і їх дітей, та численних гостей-опікунів, що напередодні зустрічі склали щедрі пожертви на потреби рідного шкільництва.

Учнівська програма почалася інсценізацією „Сім струн" Лесі Українки у виконанні школярів 10-ої кляси. Виконавцями були О. Мудра, Д. Кордуба, Х. Максимович, Т. Клярк, Б. Копитко, Л. Іваницька та Л. Стебельська.

Учні 8-ої кляси виконали уривок з „Лиса Микити" Івана Франка. Потім виступили учні 6-ої та 7-ої кляс („Розвага"), учні від 6-ої до 10-ої кляс („Ох, молодість юная"). Інсценізацію „Чого тут нема" виконали учні 4-ої і 5-ої кляс. У монтажі під назвою „Моя мама" виступили учні 5-ої кляси. Тексти під назвою „Українські діти" виконали учні 1-ої кляси. Короною учнівських виступів була бадьора пісня „Гей же ставайте рядами" у виконанні учнів від передшкілля до 5-ої кляси, а популярну пісню „Взяв би я бандуру" відспівали учні всіх кляс школи українознавства.

Учнівські виступи відбулися під проводом директора Р. Тобіянської та учительки Х. Гнатчук.

Шкільну трапезу відкрив молитвою отець ігумен Бернард Панчук, парох української католицької церкви Непорочного Зачаття. Під час обіду представлений інженером Богданом Федораком гість з Вашінгтону Вілліям Кортні поінформував присутніх про плян відкриття американського консуляту в Києві. Він сказав, що на протязі наступних років Україна буде центром уваги з причини відзначення 1000-ліття християнства в Україні, як теж акції конґресової комісії у справі голоду в Україні в 1932-33 роках та прав людини. Після відкриття консуляту В. Кортні має стати генеральним консулом у Києві.

Фінальна частина програми була присвячена цьогорічним матуристам школи українознавства, якою проводив в імені управи Товариства Богдан Кордуба. Проф. Марія Олесницька представила тих, що цього року склали іспити зрілости. Це були: Оксана Андрушків, Андрій Гайдукевич, Наталія Іваницька, Христина Качан і Данило Миколенко. Від імені 10-ої кляси попрощав матуристів Микола Лісовський. Директор Рома Тобіянська у зверненні до матуристів сказала, щоб вони пильно зберігали ті вартості, які вони одержали у рідній школі. Від школи й учителів попрощала матуристів учителька Христина Гнатчук. Вона погратулювала матуристам за складення іспитів зрілости та радила їм стати членами українських студентських організацій і поширювати між чужинцями правду про Україну. Кінцеву молитву провів отець О. Биковець, парох української православної церкви св. Андрія у Дітройті.

Усі абсольвенти одержали цінні нагороди. Редактор Петро Рогатинський подарував усім „Грані культури" Степана Говерлі та „Терновий вінець України" Олеся Бердника, мґр Степан Климишин — „Історія мистецтва" Костя Шонк-Русича, Дарія Пісецька — „Хто їх забив, і чому" а Український Народний Союз (мґр Роман Татарський) подарував кожному по 25 дол. Усім щедрим жертводавцям належиться наша найщиріша подяка.

З нагоди ювілейної дати появилася друком книжка „35 років Рідної Школи в Дітройті, 1950-1985". Обкладинка роботи мистця Яреми Козака. Тираж — 800 примірників.

Осип Сливинський

Самаритянська поміч

Христос, навчаючи людей, для кращого зрозуміння Його небесної науки, брав приклади з нормального людського життя.

І в одній з Його наук про любов ближнього Христос розповів притчу про „Милосердного Самарянина" яка (притча) є записана євангелистом Лукою Глава Х; зач.53, і її читається у 25-ту неділю після Зшестя Св. Духа., який змилосердився над своїм національним і релігійним противником, даючи йому першу поміч, найшовши його напівживого, побитого і ограбленого розбійниками.

Але, здається, найкращу науку Христос виголосив про „Страшний і останній суд Божий, записаний євангелистом Матеєм глава XXV; зач. 31-46, яке го Євангеліє читається в церквах у неділю „мясопустну" перед святим Великим постом. Тут Христос дуже прецизно і найбільше авторитативно з'ясував не тільки в той час Його слухачам, але й усім прийдешнім поколінням, як люди повинні помагати собі взаємно у потребах, вявляючи тим любов ближнього. І у тій своїй святій науці Христос виразно підкреслює: Я був голодний, ви накормили мене, Я був спрагнений, ви дали мені пити, Я був нагий, ви одягнули мене, Я був хворий і в темниці, ви відвідали мене".

Отже, з любови до ближнього ми мусимо виявляти наше милосердя, яке мусить бути получене з певними акціями допомоги. Така є, отже, воля Божа і тому ми сьогодні маємо різні харитативно-допомогові інститутції, які в міру їх спроможностей помагають потребуючим. Та ті наші харитативні інституції, не маючи фінансових баз, самі потребують помочі від людей доброї волі і християнського серця, і тому не всилі всім потребуючим належно допомогти.

Та є ще люди доброго християнського серця, які відчувають милосердя до потребуючих, стараються по своїм можливостям допомогти бідним.

Кілька місяців тому по наших парафіях як католицьких, так і православних, рознеслась вістка, що наші люди у Бразилії дуже бідують, голодують і потребують нашої негайної помочі, що нам в американськом добробуті 1 наших тут щоденних вигодах тяжко зрозуміти положення тих бідних людей.

Та все таки знайшлися люди по наших особливо православних парафіях (бо католики одержали допомогу від ЗУДАК-у), які відчули глибоко у своїх серцях нужду свого ближнього по крові і національності і почали приватно організувати цю допомогу, під покровом церкви. Почесний обов'язок збіркової акції, взяла на себе молодь Української Православної Ліґи, і виконала його похвально.

У Пітсбурщині (Зах. Пенсильванія) за цю акцію першою взялась православна парафія Преч. Діви Марії у МекКіз Ракс, за яку відповідала активна і жертвенна парафіянка і членкиня всіх прицерковних організацій Іванна Старощак зі своїм мужем при допомозі інших жертвенних жінок, яка вислала в Бразилію 23-40-фунтові пачки, ще й гроші на оплату там, у Бразилії.

Друга парафія не менше активна, свв. Апп. Петра і Павла в Карнеґі, відповідальний збірщик Єлисавета Мітчел зі своїм мужем і Ольга Глинська, дружина о. настоятеля, які зібрали і вислали до Бразилії 28 40-фунт. пачок і гроші на оплату при відборі посилки. Парафія свв. Апп Петра і Павла в Ліндора, Па. де настоятелем є о. прот. Василь Дяків, зібрали і вислали 18 пачок. Також інші православні парафії Пенсильванії, Ню Джерзі, Ню Йорку провели велику збіркову акцію. Церква св. Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., де настоятелем є о. Іван Наконечний вже переслала туди два рази по 25 пачок різного одягу.

Очевидна річ, збіркова акція ще буде довго продовжуватись, бо потреба дійсно велика.

Було б радісно почути, що і наші банки-кредитівки й інші молодечі організації включились в ту „самаритянську поміч". Тож жертвуймо хоч якусь частинку з нашого добробуту тим нашим братам, які простягають руки до нас.

Можливо, що найдуться і такі люди серед нас, які скажуть, маємо ще допомогові інституції, то є їхнім обов'язком помогти тим бідним. Але чи ці наші допомогові інституції мають доволі засобів, щоб довший час помагати тисячам потребуючих? Притому спитаймо себе, а скільки ми вже дали тим допомоговим інституціям, що тепер вимагаємо від них того, чого вони самі не мають.

Наша скупість не оправдає нас, а хіба засоромить перед нашою власною совістю, а лукавство нашого серця буде осуджене справедливістю.

Пам'ятаймо, отже, про того „милосердного Самарянина" і наслідуймо його для нашого власного добра і спокою нашого серця, бо Бог є милосердний до тих, хто в житті своїм виявляв милосердя.

І на кінець тут належиться щира подяка всім тим, які виявили їхнє милосердя, усім збірщикам і жертводавцям і тим, що пакували, і хай Бог благословить всіх щедрими ласками.

О. прот. Мирослав Глинський

Потреба видання словника мистців української діяспори

Не від сьогодні відомо, що совєтська влада в Україні відвернулася від розсіяних по цілому світі синів і дочок нашої батьківщини. Вона бо, ця влада, не репрезентує національних інтересів нашого народу, вона є лиш сліпим виконавцем настанов, які йдуть у напрямку створення „радянської", а на приктиці російськоподібної людини. Тому в інтересі сучасної влади в Україні є відкидати все, що не співзвучне з процесом ліквідації суто національних досягнень окремих народів СССР, зокрема українського народу. Все це діється тому, що Українська ССР не є національною державою, вона — це лише велика частина формально федеративної, а фактично централізованої російської імперії.

Усі незалежні держави піклуються не тільки розвитком національних культур у своїх країнах, але й представниками культури за кордоном. Навіть у великій мірі залежна від Москви сучасна Польща не відрікається поляків, які спричиняються до розвитку польської культури за кордоном. Доказом сказаного є численні статті у польській пресі про нещодавнього лавреата Нобелівської нагороди в ділянці літератури Чеслава Мілоша, чи відомого кінорежисера Романа Полянського, які живуть і творять у ЗСА. Для Польщі вони й інші творці становлять частку загальнопольської культури. Про них, хоч і залишили вони свою країну здебільша нелеґально, пишеться, говориться, згадується в офіційних публікаціях, їхні твори публікуються.

Інакше мається справа з творцями української культури, які з тих чи інших причин опинилися поза межами України, або й народилися вже поза Україною. Вони для сучасної влади в Україні не існують, не існують навіть такі видатні українці-мистці як Василь Курилик, Леонід Молодожанин, Михайло Черешньовський, Яків Гніздовський, Михайло Кміт, Михайло Мороз, Святослав Гординський, проф. Жук та багато, багато інших. Вістки про них, розмови про них вважаються в Україні протидержавною аґітацією. Одним з-посеред багатьох доказів сказаного є виданий 1973 року „Словник художників України". В ньому вміщено коло 2,500 статтей про мистців не тільки українців, але й росіян, білорусів, поляків, чехів та інших, які або творили на Україні; або пов'язані з Україною тематикою творчости. Одначе в названому Словнику не знайдете ні одного прізвища мистців-українців, які працюють за кордоном, у діяспорі. Це так, неначе їх, українських мистців поза межами України, не існувало, неначе українська діяспора — це одні тільки „буржуазні націоналісти", котрі не займаються культурою, зокрема мистецтвом.

Сьогоднішнє покоління українців розуміє протинаціональну політику сучасної влади в Україні. Одначе життя не стоїть на місці, роки йдуть і може статися, що майбутні мистецтвознавці у вільній Україні не матимуть матеріялу про мистецьку діяльність українців у діяспорі.

Щоб хоч у деякій мірі не допустити до такого стану, Канадсько-Українська Мистецька Фундація у Торонто, з нагоди ювілею 10-літньої діяльности, плянує видати каталог, в котрому буде поміщено коло 300 картин приблизно 80 мистців. Це буде каталог тих творів, які становлять власність КУМФ. Щоб спричинитися до поширення знань про українське, в тому й діяспорне мистецтво, КУМФ плянує вмістити в згаданому каталозі приблизно десять великих статтей на мистецькі теми, які опрацюють такі фахівці-мистці й мистецтвознавці як проф. Петро Меґик, ред. Богдан Певний, д-р Богдан Стебельський, Едвард Козак, Юрій Соловій, Валентин Мороз, Христя Сеньків, проф. Володимир Янів, Аркадія Оленська-Петришин, д-р Марина Антонович-Рудницька, ред. Іван Кедрин-Рудницький.

З цієї теж нагоди КУМФ вирішила заповнити прогалину, яка постала з навмисного пропущення українських діяспорних мистців у „Словнику художників України". Заповненням цієї прогалини буде вміщення у ювілейному каталозі „Словника мистців української діяспори".

Щоб якнайефективніше заповнити згадану прогалину, КУМФ проголошує заклик до українських мистців і мистецтвознавців у діяспорі, щоб вони у якнайскорішому часі, найпізніше до кінця вересня 1986 року, прислали на адресу Canadian-Ukrainian Art Foundation, 2118-A Bloor Street.W., Toronto, Ontario, M6S 1M8 такі особові дані: ім'я і прізвище, день, місяць, рік і місце та країну народження; назви навчальних закладів, в яких студіював мистець; перелік головних творів; перелік самостійних і групових виставок; перелік нагород; інші істотні дані та чорно-білу фотографію-портрет розміром прибл. 5 x 7 цм.

Проситься рідних тих мистців, що вже померли, прислати про них вищезгадані дані.

Дирекція КУМФ свідома того, що серед українських мистців у діяспорі багато талановитої молоді, яка ще не встигла вибитись, яка ще не здобула слави. Але й про них КУМФ хоче вмістити дані у „Словнику мистців української діяспори". Слава до них прийде згодом.

Дирекція КУМФ свідома й того, що далеко не всі українські мистці в діяспорі читають українську пресу і власне тому звертається до всіх, кому дорога українська культура, а мистецтво зокрема, щоб повідомили про цей заклик знайомих живописців, скульпторів, графіків, плякатистів, архітектів, майстрів художнього ткацтва та інших, щоб вони, в інтересі збереження доказів української культури в діяспорі та у власному, прислали дані, про які мовиться у заклику.

Задум вміщення в каталозі КУМФ „Словника мистців української діяспори" має загальногромадське значення і тому КУМФ має надію, що всі, хто лиш може, спричиняться до зібрання якнайбільшого числа даних про наших мистців, щоб заповнити вчинену совєтським видавництвом прогалину. Наші діяспорні мистці не від мачухи. Їх не зарікається наша батьківщина. Їх тільки не хоче знати чужа нашому народові большевицька влада. Та ця влада мине, а досягнення українських мистців, також тих, що творять у діяспорі — неминущі.

Віктор Поліщук

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Коразон Акіно знову обвинуватила колишнього президента Фердінанда Маркоса, що він ініціює і фінансує антиурядові демонстарції в Манілі й інших містах країни. Для цього він використовує вкрадені ним державні гроші, — заявила Акіно кореспондентам. „Я особисто гостро засуджую деструктивну діяльність Ф. Маркоса", — заявила К. Акіно. Минулої неділі, 8-го червня, тисячі філіппінців, прихильників Маркоса, зводили бої з поліцією і військовими частинами біля президентського палацу в Манілі. Це вже четвертий раз, що уряд мусів вживати скріплені відділи поліції і військо проти антиурядових демонстрантів.

КУБИНСЬКА РИМО-КАТОЛИЦЬКА Церква, зглядно її провід, допомагають нав'язати діялог між урядом диктатора Фіделя Кастра і Адміністрацією президента Роналда Реґена. Церковна ієрархія посередничить також у справі звільнення політичних в'язнів, які ще сидять в тюрмах комуністичної Куби. Секретар єпископської конференції кубинець о. Карльос Мануель де Кеспедес, розмовляв у тій справі з державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом у Вашінґтоні і віцепрезидентом Джорджом Бушом. Він коротко зустрічався з президентом Р. Реґеном і порушив з ним багато наболілих справ.

У Трою вшанували св. п. С. Петлюру

Трой, Н. Й. — Після Служби Божої в неділю 18-го травня 1986. р. в церкві см. Миколая у Трою о. парох Володимир Пашко відправив панахиду за спокій душі сл. п. С. Петлюри. Потім відбулося свячене в залі Українського Дому при участі понад 120 осіб. О. В. Пашко поблагословив і окропив свяченою водою харчі та поділився свяченим яйцем з парафіянами. Церковний хор під проводом м-р Анни Базар проспівав низку Великодніх пісень. Дальшу програму провадив голова Церковного Комітету, Карло Петров. Діти парафіяльної школи під проводом мгр Анни Базар: Дан і Михайло Петрови, Михайлина й Петро Салоні, Катря Теліска і Кароліна Чеслі, проспівали низку українських пісень при фортепіяновому супроводі Марґарети Теліски. Потім Михайлина й Петро Солоні відіграли на акордеонах низку українських і американських мелодій. Численно зібрані парафіяни нагороджували рясними оплесками кожну точку. О. В. Пашко пригадав сумні роковини-60-ліття трагічної смерти сл. п. Симона Петлюри, символа боротьби за українську державу, що її він очолював тому 69 років. Ред. І. Дурбак виголосив змістовну доповідь про життя, працю й боротьбу сл. п. Симона Петлюри. Як нащадок козацького роду він відновив козацьку славу й українську державу. Організував українське військо, очолював його як Головний Отаман Військ Української Народньої Республіки, гідно репрезентував Українську Державу як голова Директорії. Був найбільш улюбленим провідником української революції, захоплюючим промовцем, що поривав українські маси до боротьби за волю України. Належав до найбільших українців, поруч Т. Шевченка, І. Франка й Лесі Українки, що працею цілого свого життя, своєю самостійницькою ідеологією і трагічною смертю заслужив собі на вічну память серед українського народу. Потім К. Петров прочитав заклик у справі оборони Івана Демянюка. Переведено збірку на фонд оборони І. Дем'янюка, що принесла 241 дол., але вже передтим троянці зложили значні пожертви на ту ціль, що разом принесло понад 500 дол.

Вкінці О .В. Пашко подякував М. Демчарові та сестрицям за приготування смачного обіду, що помогали їм, Анні Стасюк, що подбала про виграші на льотерію, членам Церковного Комітету та всім парафіянам і гостям.

Учасник.

ПЕРЕД ВІДЛЕТОМ Єлени Боннер з Риму до Москви ходили поголоски, що її на римському летовищі зустріне президент Італії Франческо Коссіґа. Невідомо чому, але зустріч між Коссіґою і Боннер не відбулася. Римський кореспондент лондонського „Таймсу", повідомив, що два дні перед плянованою зустріччю президента Коссіґу відвідав совєтський амбасадор. Ніхто, очевидно, не знає про що вони обидва говорили, але коли зустріч з Боннер не відбулася, то у політичних колах не сумнівалися, що Італія ще раз піддалася совєтському тискові.

ВІЛЛІЯМ БРЕДФОРД РЕНОЛДС, який є головою громадянських прав в Департаменті справедливости, сказав, що за кілька тижнів рішатиме, чи пацієнти, які мають хворобу АІДС матимуть таке саме урядове забезпечення щодо праць, як інваліди. Залежно від того чи АІДС є заразливою хворобою будуть рішати чи особи з АІДС взагалі можуть бути затруднені.

ЦІНА БЕНЗИНИ підвищується, але коштує 24 центи за гальон менше, як на початку року. Аналітик газової індустрії Ден Ландбирґ сказав, що люди більше подорожують автом з уваги на низьку ціну бензини і страх перед подорожуванням до Европи. Ландбирґ каже, що ціна бензини ще підійше вгору кілька центів перед кінцем літа.

ВОЛОДИМИР МЕДВІДЬ

довголітній предсідник і член 474-го Відділу УНСоюзу ім. св. Івана Хрестителя в Монтреалі, Канада. Помер ненадійною смертю на 74-му році життя. Народжений 1912 р. в Західній Україні. До УНСоюзу вступив в 1966 р. Залишив у смутку дружину Ольгу, доньок — Зоряну і Романну Михайлюк, внука Маркіяна та ближчу і дальшу Родину тут і на рідних землях.

ПОХОРОН відбувся на цвинтарі Кот де Нейж у Монтреалі, Квібек, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар Д. МАНИЛО

Об'єднання Українських Лісників і Деревників в Ню Йорку

ділиться сумною вісткою, що дня 13-го травня 1986 р., в Каліфорнії, на 84-му році життя відійшов у Вічність

бл. п. інж.

ЕВГЕН ЛЮДКЕВИЧ

Глибоке співчуття Дружині Марті з родиною.

УПРАВА та ЧЛЕНИ ОБУЛІД-у

Окутані смутком повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в суботу ранком відійшла у Вічність 7-го червня 1986 р. проживши 77 років трудолюбивого, активного життя

бл. п.

АНАСТАСІЯ БІЛОВУС

з дому ГНАТЮК

активна гетьманка, довголітня членка Союзу Українок, організаторка-піонерка українських католицьких громад-церков у Воррені, Мишиґен і Ст. Пітерсбурґ, Фльорида, ініціяторка Українського Культурного Центру у Воррен Миш., секретарка, пізніше касирка Сестрицтва св. Ольги в Ст. Пітерсбурґу, Фльор., культурно-освітня референтка Товариства Українських Емеритів на Фльориді.

ПОХОРОН — 11-го червня 1986 р. на Українському Національному Цвинтарі-Пам'ятнику у Вашінґтоні, Д. К.

У глибокому смутку:
чоловік — ОСИП
син — ЯРОСЛАВ з дружиною ЄЛИСАВЕТОЮ
внуки — МАРІЙКА з чоловіком АРТУРОМ
АННА ЄЛИСАВЕТА
ОСИП II
ближча і дальша Родина в Канаді і в Україні

перевезти до ЗСА і тут ними зайнявся ряд членів ОбВУА зокрема з Відділу в Нюарку, які взялися до викликування знімок і впорядковування архіву, в якому багато з унікатів вимагали вже окремої обережности і законсервування.

У висліді, як розповідають нам члени з Нюарку О. Труш, К. Гречак і В. Шпирка, викликано і зроблено відбитки із 100 знімок, забезпечено старі газети та афіші та після цієї першої стадії праці вже в квітні і грудні 1985 року можна було зробити виставки цих скарбів. Завдяки прихильности пароха церкви св. Івана Хрестителя о. Михайла Кучмяка, ЧНІ, ці виставки влаштували в церковній залі і вони втішалися великою фреквенцією відвідувачів.

Але все це тільки початок великої роботи, за яку взялися ентузіясти і сторожі стрілецьких архівів.

Як вияснюють нам наші гості, треба ще викликати та захистити перед дальшим знищенням всі кліші, з яких деякі побиті. Дальшою амбітною ціллю є видати альбом у 75-ліття ство рення Українських Січових Стрільців і в цей спосіб залишити майбутнім поколінням великий скарб історії українських Визвольних Змагань.

Ми з повним подивом прислухуємося до розповіді наших гостей а передусім до того завдання, що вони взяли на себе. Але вони зі скромністю стараються підкреслити, що це їхній вояцький обов'язок зберегти і утривалити цей прецінний архів УСС і УГА, саме тепер, коли вже немає майже живими учасників цих славних українських військових частин. На запит, нам пояснюють, що живуть ще сотник д-р Степан Ріпецький та Іван Данківський, члени Українських Січових Стрільців і хорунжий Української Гали

На сторожі...

(Закінчення зі стор. 1)

Перша виставка Архіву УСС 15-го грудня 1985 року. В першому ряді (зліва): сотник УГА Степан Ріпецький і адв. Іван Тершаковець з групою комбатантів. Другий српава — О. Михайло Кучняк, парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку.

цької Армії та учасник Листопадового Зриву адвокат Іван Тершаковець. Так ціла праця зв'язана з архівом УСС і УГА та пляни видання альбому сьогодні в руках ОбВУА — членів інших українських військових формацій із часів Другої світової війни.

Але вони самі не зможуть подолати важливого завдан ня, яке взяли на свої плечі, коли не знайдуть зрозуміння і підтримки серед українського громадянства у вільному світі. Тому закінчуючи нашу цікаву зустріч у редакції „Свободи", наші гості просять і апелюють до нашої спільноти через наш щоденник, щоб вона допомогла їм завершити задума не своїми грошовими пожертвами але також розшукуванням і пересиланням матеріялів про УСС і УГА, які можуть ще знаходитися у приватних руках — так, як цих 1000 кліш, які вдалося відшукати в Німеччині.

Пожертви на ту ціль можна висилати на адресу: Self Reliance Federal Credit Union, 108 Second Ave, New York, N.Y. 10003, Конто ОбВУА ч. 9785

Наші сторожі військових скарбів плянують після успі хів виставок у Нюарку зробити тепер подібні в Ню Йорку, Філядельфії, Вашінгтоні, як також на літніх оселях, де збираються численні українці, а це на Союзівці і на „Верховині". Може цими виставками їм вдасться зацікавити ширше громадянство своїми плянами і дістати моральну та матеріяльну піддержку.

Коли питаємося, яка буде дальша доля цінного архіву, О. Труш відповідає, що ідуть переговори з Украї нським Музеєм в Ню Йорку, щоб цей архів здепонувати там як частину плянованого військово-істо ричного музею.

Бажаємо нашим б. військовикам багато успіхів у їхньому преважливому завданні. Скільки вже у останньому сторічі знищили наші вороги, а скільки загубили ми самі на наших воєн них мандрівках доказів нашого світлого минулого. Хай принаймні цей знаменний архів не загине.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСО „Тризуб" здобув першенство Філядельфійської Ліги

Вчетверте в своїй історії І-ша дружина УСО „Тризуб" здобула першенство вищої дивізії Філядельфійсь кої ліги копаного м'яча. В останніх п'ятох змаганнях весняної рунди сезону наша дружина здобула такі висліди: „Тризуб" — Америка" С.К. 1:0; „Дазекспо — 12:0; Джермен — Ґанґеріянс С. К. 0:0; „Інтер" 6:0 „Факс Чейс" 5:1. Остаточно „Тризуб" на протязі цілого сезону виграв усіх 15 змагань, три закінчив ремісовими вислідами, в яких здобув 80:15 відношення ґолів і 33:3 точок. Вдруге підряд „королем" стрільців дружини „тризуба" вийшов А. Зільке, здобувши в цьому сезоні 36 ґолів.

До цього великого успіху нашої дружини в основному причинилися невтомний і жертвенний провідник (менаджер) Михайло Ярчак, який вже роками віддано працює з нашою першою дружиною, та Юрій Літинський, тренер.

Приємно віднотувати, що поруч старших змагунів в складі нашої дружини відзначилися власні виховниці „Тризуба": Тарас Козак (капітан дружини) в останніх чотирьох сезонах, Іван Сесак, Роман Станько, Діно Прончак і Орест Гарматій. Крім них, в складі дружини виступали: Б. Ґоя, Т. Зільке, А. Зільке, Г. Чин, П. Насер, Б. Санторе, С. Фраєт і МкАлістер.

Резерва „Тризуба" на всіх 10-ть клюбів зайняла п'яте місце. Провідником резервової дружини був Славко Харченко.

Кінцевий показник табелі

Кінцевий показник табелі ігор вищої дивізії, сезон 1985/86

	Точок	Ґолів
УСО „Тризуб"	33:3	80:15
Данубія С.К.	28:8	46:23
Джермен — Ґанґ	22:14	20:20
Інтер С.К.	21:15	28:18
Ерцґебірґе С.К	19:17	34:27
Даз — Експо С.К.	14:22	19:38
Факсчейс С.К	13:23	14:37
Баєрн С.К	12:24	23:35
„Америка" С.К	11:25	15:39
Фенікс С.К.	7:29	15:42

Яр. Ко

Календар великих спортових імпрез

У суботу, 14-го червня ц.р. на площах Артс Центру в Голмдейлі, Ню Джерзі, відбудуться турніри копаного м'яча п'яти українських і американських дружин із стейтів Ню Джерзі і Ню Йорку, та турнір жіночих відбиванкових дружин. Ця велика спортова імпреза проходитиме в програмі Українського Фестивалю.

У суботу, 28-го червня на площах і басейні СУМ-А в Елленвіллі Н.Й. відбудуться 15-ті Українські Спортові Ігрища Молоді. В офіційній програмі проходитимуть легкоатлетичні змагання юначок й юнаків, плавацькі першенства УСЦАК-Схід, відбиванкові першенства УСЦАК-Схід, жіночих і чоловічих дружин, відбиванкові турніри Ігрищ дружин юначок й юнаків і турніри копаного м'яча в кількох вікових групах юнаків

У п'ятницю, суботу і неділю — 4-го, 5-го і 6-го липня ц.р., на тенісових кортах Союзівки відбудуть ся тенісові першенства УСЦАК-Схід.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО ТРУШ, член УНС Відділу 219-го ім. М. Грушевського в Нюарку, Н.Дж., помер 20-го квітня 1986 року на 64-му році життя. Нар. 23-го липня 1922 року в Нюарку, Н.Дж. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку сестер Анну О'Ніл і Марію Мутасів. Похорон відбувся 23-го квітня 1986 року на цвинтарі Голлівуд Меморіял в Юнюіон Дю Джерзі.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія Т. Юров, секр

АНАСТАЗІЯ СТРУК, член УНС Відд. 178-го ім. Св. Марії в Манчестері, Н. Г., померла 28-го січня 1986 року на 90-му році життя. Народилася 1895 року в Стрию, Україна. Членом УНС стала 1945 року. Залишила у смутку синів Івана і Андрія, доньку Марію; чотирьох внуків і одного правнука. Похорон відбувся 1-го лютого 1986 року на цвинтарі св. Йосифа в Бедфорді, Н. Г.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Беднарчик, секр.

МИХАЙЛО СОРОКА мол., член УНС Відд. 119-го в Камбелл, Огайо, помер 6-го січня 1986 року. Нар. 7-го квітня 1916 року в Камбелл, Огайо. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 9-го січня 1986 року на цвинтарі Кальварі в Янгставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ДМИТРО ҐІЗОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 220-го ім. свв. Петра і Павла в Чикаго, Ілл., помер 30-го грудня 1985 року на 89-му році життя. Нар. 11-го березня 1896 року в Україні. Залишив у смутку синів Генрі і Петра і двоє внуків Петра і Катерину. Похорон відбувся 3-го січня 1986 року на цвинтарі Мавнт Говп у Вурт, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Дж. Блідий, секр.

МИХАЙЛО ВАРХОЛИК, член УНС Відд. 2-го в Мавнт Кармел, Па., помер 31-го січня 1986 року на 75-му році життя. Нар. 28-го вересня 1911 року в Галичині. Членом УНС став 1945 року. Залишив у смутку дружину Гелен, доньку Маргаріту; сестер — Катерину, Розу, Софію і Ольгу; племінників і плємінниць. Похорон відбувся 4-го лютого 1986 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Мавнт Кармел, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Писарчік, секр.

АНДРІЙ БЛИСКУН, член УНС Відд. 233-го в Лорейн, Огайо, помер 30-го грудня 1985 року на 76-му році життя. Нар. 7-го жовтня 1909 року в Україні. Залишив у смутку дружину Галину, сина Петра та внуків Сузан, Дженет та Тиммі. Похорон відбувся 2-го січня 1986 року на цвинтарі Калварія в Лорейн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Сілецька, секр.

КАТЕРИНА НОВГОРОДСЬКИЙ, член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж., померла 27-го січня 1986 року на 78-му році життя. Нар. 6-го липня 1908 року в Україні. Членом УНС стала 1967 року. Залишила у смутку доньок Сильвію, Ярославу і Марію і п'ятьох внуків. Похорон відбувся 29-го січня 1986 року на цвинтарі Рестленд Меморіял Парк в Іст Ґановер, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Стеців, секр.

МАРІЯ МАНАЦЬКА - ГУК, член УНС Відд. 484-го ім. Т. Шевченка в Ютиці, Н.Й., померла 31-го грудня 1985 року на 61-му році життя.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Запаранюк, секр.

МИРОСЛАВА МАРИЧ, член УНС Відд. 45-го Т-ва „Любов" у Філядельфії, Па., померла 31-го грудня 1985 року на 64-му році життя. Нар. 22-го серпня 1921 року в Філядельфії, Па. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку мужа Василя і сина Василя мол. Похорон відбувся на цвинтарі Пречистої Діви Марії в Абінґтоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

О. Бабич, секр.

МИХАЙЛО КАМАД, член УНС Відд. 99-го ім. св. Миколая у Вілкс Беррі, Па, помер 19-го січня 1986 року на 55-му році життя. Нар. 13-го травня 1931 р. у Вілкс Беррі, Па. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку доньку Сузен і сестру Марію. Похорон відбувся 23-го січня 1986 року на цвинтарі Св. Марії у Вилкс Беррі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Валіґун, секр.

КАТЕРИНА ХАМУЛА, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Бруклині, Н.Й., померла на 86-му році життя. Нар. 1900 року в Глинянах Західня Україна. Членом УНС стала 1954 року. Залишила у смутку сестрінок Соню Ґріґлік і Михайлину Навишкевич. Похорон відбувся 8-го січня 1986 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Товариства

Про совєтські...

(Закінчення зі стор. 2)

ій годині і повторює їх наступного ранку. Порівнюючи ці московські телевізійні новинки з американськими телевізійними вістями — вони виглядають дуже блідо.

Совєто-російські часописи в основному не друкують жадних оголошень. Важливі світові події, наголовки яких в американських часописах друкувалися б грубими черенками, не друкуються на перших сторінках. На першій сторінці „Правди", наприклад, звичайно друкується редакційна стаття, короткий економічний огляд, знімка якогось взірцевого колгоспника, або партійного ватажка Горбачова та вибірки закордонних новинок.

Одна або дві сторінки кожного совєто-російського часопису присвячені закордонним справам. Більшість статтей стосовно Америки, насичені ненавистю до Вашінгтону, який нібито постійно провадить „Агресивну закордонну політику" у відмінності до „миролюбного" курсу Москви. Вийнмок творять такі події, як нещодавня „вершинна зустріч" між президентом Реґеном і Горбачовом і визначні американські наукові досягнення, тоді звітування відповідають правді, а часами навіть подають поздоровлення за успіхи. Совєто-російські засоби публічних зв'язків мають більш тузена своїх кореспондентів в Америці.

Хоч може видаватися, що урядова власність преси повинна б її заставляти змальовувати всі домашні реалії в рожевих кольорах, проте кожна газета містить багато критичних заміток про невдачі совєтської дійсности: поганий стан споживчих товарів, погана обслуга, зловживання нижчих та середніх урядовців, злочинність та неморальна поведінка. Совєто-російська преса не нотує кожний злочинний випадок, вона пише довгі статті про поодинокі злочини — ошуканство, підкупство, або навіть вбивства — звичайно після того, як злочинець вже зловлений і засуджений. Така стаття звичайно моралізуюча, прослідкує коріння злочину і минуле проступника та показує його, як основу лекції. Такі звідомлення часто критикують байдужість споглядачів та невдалі присуди.

Читачі ніколи не найдуть в совєто-російських часописах критики кремлівської закордонної політики, високих своїх головачів, або статистики злочинів, чи нещасливих випадків. Економічні реформи критикують, але не можна ставити під сумнів правильности рішень комуністичної партії. В часі владування Юрія Андропова, „Правда" була почала звітувати на перших сторінках підсумки тижневих нарад Політбюра, а в першому році за Міхаїла Горбачова, заклик до відкритости (гласности) став був голосною подією.

Велике зацікавлення була викликала стаття поета Євгенія Євтушенка, надрукована в місяці квітні ц.р. в часописі міністерства Культури „Совєтская Культура".

Під час промови, що її Євтушенко був виголосив на цьогорічному конгресі совєто-російських письменників, він скритикував совєтську цензуру і догматизм, заявивши, що відкритість є немислима без дорогоцінного права безкарного вислову особистої опінії". Ця промова Євтушенка була надрукована в часописі „Совєтская культура" в рубриці „нові коментарі", що її започаткувала ця газета, під значущим заголовком „Відкрита мова".

Дехто на Заході сподівається, що ця промова і стаття Євтушенка, може стати бодай ознакою, що в совєтсько-російській імперії можуть настати вільніші часи.

Що ж, на Заході є ще багато наївних людей.

Українці...

(Закінчення зі стор. 2)

думці, а українці на рідних землях не сміють дозволити на те, щоб найбільший територією народ в Европі залишився колонією Росії тоді, коли освободилися майже всі народи світу. Думаймо про майбутнє і щось практично робімо, і для себе, в розсіянні сущих, і для нашого смертельно загроженого народу на рідних землях.

Ми дослівно в змагу за життя, за бути чи не бути українському народові в другому тисячолітті. Я вірю, що бути!

Дозвольте закінчити цитатою Вілліяма Шекспіра із „Юлія Цезара" в перекладі О. Зуєвського:

Приплив є в справах людських і відплив.
З припливом люди щастя досягають.
Але, прогавивши його, життя на мілині марнують
і в недолі!

Тепер здіймає нас могутня хвиля.
І час настав нам з неї скористатись —
Або згубити все.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

цювали в багатьох ділянках Також він подякував Союзові Українок Америки за постійну підтримку.

„Ми щасливі — сказав д-р Цимбалістий — що в працю музею включається дедалі більше ентузіястів з молодшого покоління, вони омолодили управу. Наступні покоління побачать реальні наслідки нашої спільної праці.

Директор Музею Марія Шуст розповіла про головні події в музеї в періоді між 1-им січня до 1-го червня ц.р. Американські фахівці-консерватори, що переглядали колекції музею, відзначили високий рівень техніки зберігання експонатів — текстилю і фотографій. Праця на рівні вимог сучасного музейництва допомагає музеєві діставати дотації від американських установ. Найбільше нових експонатів надійшло до мистецького відділу. У квітні відбулася виставка кобзарського мистецтва. Закінчується під готова виставки „Українська дерев'яна архітектура" яка відкривається восени. Готується виставка мистецьких творів Василя Курилика і виставка українських екслібрисів.

Голова Контрольої комісії Надія Бігун відзначила, що фінансова звітність Музею є в повному порядку.

Після дискусії одноголосно схвалено діяльність Управи.

Обрано нову Управу, яка зібралася після Загальних зборів і розподілила обов'язки. Головою Управи далі є д-р Б. Цимбалістий. До Екзекутиви увійшли: заступники голови — Тит Геврик, Осип Данко, Іванна Рожанковська; секретарі — Іван Лучечко, Віра Скоп; скарбник — Олександер Тишовницький; члени — Ольга Ставнича, Татяна Тершаковець, Оксана Тритяк; члени: Лідія Гладка, Марія Даниш, Олег Дейкало, Любов Дражевська, Лідія Крушельницька, Ірена Кушнір, д-р Володимир Петришин, Олена Петришин, Христина Потічна, Олімпія Роговська, Марія Савчак, д-р Юрій Сай, Оксана Тишовницька, Оксана Тритяк, Ольга Тритяк, Зенон Фещак, Іван Флис.

До Контрольної комісії були обрані: Іван Винник, Роман Гуглевич, Володимир Рак, Всеволод Саленко Віра Шумейко.

На перших нарадах нової Управи також обмірковували найактуальнішу тепер проблему музею: плянування спорудження нового будинку і збирання на це фондів.